

оскільки це дасть можливість вже на ранніх стадіях включити їх вирішення в глобальний процес вирішення поставленої проблеми. Узагальнюючи проаналізовані методи запобігання та вирішення суперечностей процесу прийняття рішень, слід сказати, що, очевидно, переваги та недоліки кожного з них мають враховуватись в кожному конкретному випадку відповідно до існуючих особливостей процесу прийняття рішення, що дасть можливість його оптимізувати, зробити більш гнучким та адаптивним, а значить, дасть можливість ефективно протидіяти суперечностям, що можуть виникнути у майбутньому.

ЛЕВИНСЬКА І.Б. (НаУКМА)

СУПЕРЕЧНІСТЬ МІЖ НЕОБХІДНІСТЮ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ПОРТФОЛІО ТА НЕВИЗНАЧЕНІСТЮ ДАНОГО ПИТАННЯ В НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Вступ. Існуюча система підготовки психологів у вітчизняних ВНЗ орієнтована, насамперед, на оволодіння студентами певною системою теоретичних знань. Специфіка професії психолога, враховуючи сучасні суспільні процеси, висуває особливі вимоги до процесу формування майбутнього фахівця-психолога та набуття ним професійної компетентності, що є неможливим без початку професійної діяльності ще під час навчального процесу, без застосування здобутих знань, умінь та навичок на практиці та фіксації набутого професійного досвіду

Основна частина. Освітні процеси в сучасному світі стають нелінійними, непередбачуваними, надзвичайно динамічними та вимагають швидкої адаптації програм підготовки фахівців, зокрема, психологів, до вимог поточного суспільного моменту. Відповідно, актуальним є питання пошуку засобів формування професійної компетентності майбутнього психолога в процесі підготовки у ВНЗ, які б дозволили організувати тривале практичне застосування здобутих знань, умінь та навичок та включення таких засобів до навчальних програм підготовки психологів у ВНЗ.

Одним з сучасних засобів формування професійної компетентності, який цілком доречно було б використовувати в процесі майбутніх фахівців-психологів є портфоліо. Поняття «портфоліо» використовується в світових психолого-педагогічних дослідженнях з 1980-х років ХХ ст., але в Україні цей термін використовується лише протягом останніх десяти років. Під портфоліо, як правило, розуміється серія певних робіт, завдань, документів тощо, оформлених студентом, яка презентує його досягнення, «папка майбутнього фахівця». Як правило, більша частина світових та вітчизняних праць присвячена передусім питанню портфоліо як засобу оцінювання рівня навчальних досягнень учня або студента, проте, з нашої точки зору, можливості використання портфоліо в навчальному процесі цим аж ніяк не обмежується. Фактично нерозробленим лишається аспект використання портфоліо в якості засобу формування належного рівня компетентності майбутнього фахівця, в тому числі психолога. Доцільним є використання даного засобу не лише в результативному, але й в процесуальному аспекті.

Таким чином, портфоліо здатне використовуватися не лише для фіксації рівня існуючих досягнень, а й для діяльнісної підготовки майбутніх професійних здобутків,

виступати засобом самоорганізації та саморозвитку майбутнього фахівця-психолога. В своєму дослідженні ми звертаємо увагу в першу чергу на проблематику впливу портфоліо як засобу формування професійної компетентності майбутнього психолога, методики, організаційних та педагогічних умов його створення на формування професійних якостей майбутнього психолога, які дадуть змогу скласти уявлення про професійної здобутки та нахили, сформовані в процесі підготовки у ВНЗ.

Висновки. Соціальна та економічна ситуація, яка склалася в останні роки в Україні, активна інтеграція до світових та європейських структур як на загальнодержавному рівні, так і на рівні окремих суб'єктів вимагає кардинально нового підходу до підготовки фахівців. Сучасна професійна освіта має забезпечувати суспільство висококваліфікованими психологами, швидко і оперативно реагувати на нові вимоги щодо їх фаховості.

Таким чином, існуюча на сьогодні ситуація, по-новому ставить проблему ґрунтовної професійної підготовки фахових психологів та формування їх професійної компетентності, вимагає застосування інноваційних форм та засобів в навчальних програмах ВНЗ.

Література

1. Ковальчук В.В. Сутнісно-змістовна характеристика категорії «професійна компетентність» як показника рівня фахової підготовки студентів // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2007. - № 18/19.
2. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія / [С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.В.Воловик та ін.]; за ред. С.О.Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с.
3. Ягупов В.В., Свистун В.І. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти // Наукові записки НаУКМА.. Серія «Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота». – Том 71. – 2007. С.3-8.

МАКАРЕНКО Н.Г. (ВІ КНУ імені Тараса Шевченка)

ЧИ МОЖЛИВЕ ДОТРИМАННЯ ПРАВА ВІЙНИ В ГІБРИДНОМУ КОНФЛІКТІ (на прикладі військових дій на Сході України)

Протягом більш ніж двох років, доки тягнеться конфлікт на Донбасі на це питання можна відповісти з великою долею ймовірності – ні. Цьому є декілька суттєвих причин: по-перше, безпосередньо зміст та методи ведення такого новітнього виду збройних конфліктів, коли, навіть науковці повністю не сформулювали його підвалини, причини, методи за засоби протидії, тощо; по-друге, ми знаємо, що право практично завжди в законах формує явища, які потребують суспільної регуляції, а гібридний конфлікт є явищем, яке знаходиться в найбільш активній фазі, постійно змінюються. Тому право війни практично не може зафіксувати ці трансформації тут і зараз; по-третє результатом такої трансформації виникла величезна проблема – визначити статус тих, хто приймає участь в гібридному конфлікті.

Класичне право війни визначало такі категорії: комбатанти (воєнні, ті що воюють); некомбатанти (які входять до складу збройних сил, але безпосередньо не приймають участь у бойових діях: військові кореспонденти, юристи, медичний персонал,